

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ
НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ
МІЖНАРОДНЫ ДЗЯРЖАЎНЫ ЭКАЛАГІЧНЫ
ІНСТЫТУТ ІМЯ А.Д. САХАРАВА БЕЛАРУСКАГА
ДЗЯРЖАЎНАГА ЎНІВЕРСІТЭТА
СМАЛЯВІЦКІ РАЁННЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ
РЫМА-КАТАЛІЦКІ КАСЦЁЛУ БЕЛАРУСІ

ПРАГРАМА

навукова-практычнай канферэнцыі

БЕЛАРУСЬ, СМАЛЯВІЦКІ КРАЙ І ЭДВАРД ВАЙНІЛОВІЧ

Смалявічы, 7 кастрычніка 2022 г.

ЗАПРАШАЕМ НАВЕДАЦЬ

Археалагічную навукова-музейную экспазіцыю
Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі
г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1. Тэл. +375 17 379-18-34

ДУА «Сярэдняя школа № 5 г. Смалевічы»

Адрас: г. Смалевічы, вул. Ляўданскага, 6.

Тэл: +375 (17) 76 503 69 Сайт: <https://sh5.smoledu.by>

Ілюстрацыі на вокладцы:

- 1) «Касцёл Святога Валянціна ў Смалевічах»
(карціна Наталлі Камінскай, г. Смалевічы)
- 2) «Станцыя Вітгенштэйнская, 1880-я гг.»
(фотаздымак з адкрытых інтэрнэт-рэсурсаў)
- 3) «Смалевічы. Рынак, пачатак ХХ ст.»
(фотаздымак з адкрытых інтэрнэт-рэсурсаў)

© Аўтар калажу
на вокладцы: К.Д. Ганчарэнка

АРГКАМІТЭТ
навукова-практычнай канферэнцыі
«Беларусь, Смалявіцкі край і Эдвард Вайніловіч»
(7 кастрычніка 2022 г.)

- Ратомскі** – старшыня Смалявіцкага раённага выканаўчага
Андрэй Казіміравіч камітэта;
- Лакіза** – дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі,
Вадзім Леанідавіч кандыдат гістарычных навук, дацэнт;
- Пуцік** – дэкан факультэта павышэння кваліфікацыі і
Уладзімір Станіслававіч перападрыхтоўкі Міжнароднага дзяржаўнага
экалагічнага інстытута імя А.Д. Сахарава БДУ,
кандыдат гістарычных навук, дацэнт;
- Завальнюк** – ксёндз-магістр, пробашч касцёла св. Сымона і
Уладзіслаў Мацвеевіч Алены ў г. Мінску, кандыдат гістарычных навук;
- Нехайчык** – загадчык аддзела ідэалагічнай работы,
Вераніка Ігараўна культуры і па справах моладзі Смалявіцкага
раённага выканаўчага камітэта;
- Трубчык** – вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН
Павел Анатольевіч Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;
- Грынявецкая** – начальнік упраўлення па адукацыі, спорту і
Ілона Юр’еўна турызму Смалявіцкага раённага выканаўчага
камітэта;
- Новік** – загадчык аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII
Наталля Яўгенаўна – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН
Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;
- Анофранка** – вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута
Наталля Васільеўна гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных
навук, дацэнт;
- Сакольчык** – старшы навуковы супрацоўнік Інстытута
Алена Эдвардаўна гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных
навук, дацэнт;
- Міхальцэвіч** – намеснік дырэктара па агульных пытаннях
Вячаслаў Яўнонавіч Інстытута гісторыі НАН Беларусі;
- Лішай** – малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута
Дзмітрый Уладзіміравіч гісторыі НАН Беларусі;
- Юшко-Садоўская** – малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута
Лізавета Барысаўна гісторыі НАН Беларусі.

ПАРАДАК ПРАЦЫ КАНФЕРЭНЦЫІ

- 08⁰⁰ – выезд удзельнікаў канферэнцыі з г. Мінска ў
г. Смалявічы
- 10⁰⁰ – адкрыццё канферэнцыі, пленарнае пасяджэнне
- 13⁰⁰ – перапынак на абед
- 14⁰⁰ – праца па секцыях
- 17³⁰ – падвядзенне вынікаў, заканчэнне працы
канферэнцыі
- 18⁰⁰ – экскурсія
- 19⁰⁰ – вячэра
- 20⁰⁰ – ад’езд удзельнікаў канферэнцыі ў г. Мінск

Рэгламент працы:

даклад на пленарным пасяджэнні – 15 хвілін, на секцыі – 10 хвілін.

7 КАСТРЫЧНІКА

10:00 – 13:00

(ДУА «Сярэдняя школа № 5 г. Смалявічы», г. Смалявічы,
вул. Ляўданскага, 6, актавая зала)

АДКРЫЦЦЁ КАНФЕРЭНЦЫІ

Прывітальнае слова старшыні Смалявіцкага раённага выканаўчага камітэта
Андрэя Казіміравіча Ратомскага.

Прывітальнае слова дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдата
гістарычных навук, дацэнта *Вадзіма Леанідавіча Лакізы.*

Прывітальнае слова Мітрапаліта Мінскага і Заслаўскага Патрыяршага
Экзарха ўсяе Беларусі *Веніяміна.*

Прывітальнае слова Мітрапаліта Мінска-Магілёўскага Архібіскупа *Юзафа
Станеўскага.*

Прывітальнае слова Галоўнага равіна Рэлігійнага аб’яднання Прагрэсіўнага
іудаізму ў Беларусі *Грыгорыя Абрамовіча.*

Прывітальнае слова Муфтыя Мусульманскага рэлігійнага аб’яднання ў
Рэспубліцы Беларусь *Абу-Бекір Шабаповіча.*

Узнагароджанне вучняў і настаўнікаў Смалявіцкага раёна.

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Мадэратары:

- Трубчык Павел Анатольевіч**, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
- Пуцік Уладзімір Станіслававіч**, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, дэкан факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага інстытута імя А. Д. Сахарова Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

1. **Завальнюк Уладзіслаў Мацвеевіч** – ксёндз-магістр, пробашч касцёла св. Сымона і Алены ў г. Мінску, кандыдат гістарычных навук.
Тэма даклада: *Эдвард Вайніловіч: лёс і жыццё згодна з галоўнымі заповедзямі Новага Завету.*
2. **Лакіза Вадзім Леанідавіч** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Гісторыка-культурная і археалагічная спадчына Беларусі і яе роля ў захаванні гістарычнай памяці.*
3. **Сергачоў Сяргей Аляксеевіч** – доктар архітэктуры, прафесар, прафесар Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта.
Тэма даклада: *Драўляная Мікалаеўская царква ў Смалявічах: спроба захавання ў пачатку XX ст. аб'екта гісторыка-культурнай спадчыны.*
4. **Дубаневіч Захар Дзянісавіч** – вучань 9 «Б» класа ДУА «Смалявіцкая раённая гімназія».
Тэма даклада: *Нити человеческих судеб, вплетенных в историю Смоленщины.*
5. **Мархель Анастасія Дзянісаўна** – вучаніца 11 класа ДУА «Азярыцкаслабадская сярэдняя школа».
Тэма даклада: *История советской деревни. Коллективизация и раскулачивание.*
6. **Прыстром Віялета Андрэеўна** – навучэнка 1 курса УА «Барысаўскі педагагічны каледж».
Тэма даклада: *Святыни православия Смоленщины на примере храма Святого Благоверного князя Александра Невского в деревне Бабий Лес.*
7. **Райніш Валянцін Вітальевіч** – навучэнец 1 курса УА «Жодзінскі дзяржаўны політэхнічны каледж».
Тэма даклада: *Тапаніміка роднага краю.*
8. **Шульган Валерыя Аркадзеўна** – вучаніца 10 класа ДУА «Варатоўская сярэдняя школа».
Тэма даклада: *Лёс беларускага селяніна ў канцы XIX – пачатку XX ст. праз прызму гісторыі сям'і Ермалая Крука.*

9. *Шыкула Дар'я Сяргеёўна* – вучаніца 9 «А» класа ДУА «Пліская сярэдняя школа імя У. А. Мікуліча».

Тэма даклада: *Дарогамі нашай історыі.*

СЕКЦЫЯ 1

Гістарычны лёс Смалявіцкага краю:

крыніцы, асобы, падзеі

(ДУА «Сярэдняя школа № 5 г. Смалявічы», г. Смалявічы,
вул. Ляўданскага, 6, каб. 203а)

14:30 – 17:30

Мадэратары:

Новік Наталля Яўгенаўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт,
загадчык аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX
стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Сакольчык Алена Эдвардаўна, кандыдат гістарычных навук,
дацэнт, старшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі
Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута
гісторыі НАН Беларусі.

1. *Доўнар Аляксандр Барысавіч* – кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела гісторыі Беларусі IX–XVIII стагоддзяў і археаграфіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Тэма даклада: *Маёнтак Смалявічы ў часы валочнай памеры.*

2. *Пазднякоў Валерый Сямёнавіч* – кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела археаграфіі Беларускага навукова-даследчага інстытута дакументазнаўства і архіўнай справы.

Тэма даклада: *Судовая справа пра дзесяціну з маёнтка Смалявічы на карысць Менскага фарнага касцёла (XVI–XVII стст.).*

3. *Пруднікаў Аляксандр Аляксандравіч* – магістр гістарычных навук, дырэктар ТАА «Панства».

Тэма даклада: *Памежны канфлікт Смалявіцкага маёнтка з маёнткам Упірэвічы ў сярэдзіне – другой палове XVII ст.*

4. *Урублеўскі Вадзім Валер'евіч* – кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік сектара навуковай апрацоўкі рукапісаў аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі.

Тэма даклада: *Генеалагічныя крыніцы на тэрыторыі Смалявіччыны ў канцы XVIII – першай трэці XX ст. (на матэрыялах Нацыянальнага архіўнага фонду).*

5. **Філатава Алена Мікалаеўна** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Народное образование на территории Смоленского края (1861 – февраль 1917 г.)*
6. **Сакольчык Алена Эдвардаўна** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, старшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Справа аб Смалявіцкіх фальшываманетчыках канца XIX ст.*
7. **Ціхаміраў Андрэй Уладзіміравіч** – магістр культуралогіі, загадчык аддзела навукова-даследчай і экспазіцыйна-выставачнай работы УК «Гродзенскі дзяржаўны музей гісторыі рэлігіі».
Тэма: *Нісан Гельперын – хімік родам са Смалявічаў.*
8. **Мядзведзева Вольга Уладзіміраўна** – кандыдат гістарычных навук, вядучы навуковы супрацоўнік цэнтра гісторыі навукі і архіўнай справы Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма: *Знакамітыя людзі Смалявіцкага краю: А. М. Ляўданскі і яго ўклад у расійскую археалогію.*
9. **Сцяпанавя Святлана Уладзіміраўна** – кіраўнік музея В. Ф. Купрэвіча ДУА «Сярэдняя школа № 1 імя В. Ф. Купрэвіча г. Смалявічы».
Тэма даклада: *Знаменитые люди Смоленского района: Василий Феофилович Купревич (по материалам музея В. Ф. Купревича).*
10. **Сыцько Кірыл Валер’евіч** – кандыдат гістарычных навук, загадчык сектара навуковай апрацоўкі рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Матэрыялы фонду акадэміка В.Ф. Купрэвіча аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў ЦНБ імя Якуба Коласа НАН Беларусі як гістарычная крыніца.*
11. **Новік Наталля Яўгенаўна** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, загадчык аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Смолянская низшая сельскагаспадарчая школа в жизни академика В. Ф. Купревича*
12. **Дубовік Аляксандр Канстанцінавіч** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, дацэнт кафедры сацыяльнага ўпраўлення Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта.
Тэма даклада: *Уроженцы Смоленского района – ученые и выпускники БНТУ.*

13. **Баранова Ала Савічна** – кандыдат педагагічных навук, дацэнт, дацэнт кафедры педагогікі Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта.
Тэма даклада: *Фарміраванне грамадзянскай культуры ў працэсе вывучэння твораў Ігната Дуброўскага.*
14. **Шчыгер Алена Анатольеўна** – настаўнік гісторыі ДУА «Смалявіцкая раённая гімназія».
Тэма даклада: *История за газетной строкой: отражение событий 1920–1930-х гг. на территории Смоленвичского района в периодической печати.*
15. **Літвін Аляксей Міхайлавіч** – доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык цэнтра ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Дзейнасць Прылепскага падполля ў гады Вялікай Айчыннай вайны.*
16. **Гузэрэвіч Любоў Васільеўна** – настаўнік гісторыі ДУА «Варатоўская сярэдняя школа» Смалявіцкага раёна.
Тэма даклада: *Демидчик Янина Константиновна – женщина, посвятившая свою жизнь работе.*

Дыскусія

СЕКЦЫЯ 2

Эдвард Вайніловіч і актуальныя пытанні гісторыі Беларусі другой паловы XIX – пачатку XX стагоддзяў

(ДУА «Сярэдняя школа № 5 г. Смалявічы», г. Смалявічы, вул. Ляўданскага, 6, каб. 304а)

14:30 – 17:30

Мадэратары:

Анофранка Наталля Васільеўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Лішай Дзмітрый Уладзіміравіч, магістр гістарычных навук, малодшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі, аспірант кафедры гісторыі Беларусі новага і навейшага часу гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

1. **Анофранка Наталля Васільеўна** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Тэма даклада: *Малавядомыя старонкі гісторыі роду Вайніловічаў (пачатак 30-х гг. XIX ст.).*

2. **Кузьміна Людміла Аляксандраўна** – настаўнік беларускай мовы і літаратуры ДУА «Зеленаборскі вучэбна-педагагічны комплекс дзіцячы сад-сярэдняй школа» Смалявіцкага раёна.
Тэма даклада: *Эдвард Войніловіч (1847–1928): основные моменты биографии.*
3. **Крэньц Максім Аляксандравіч** – магістр гістарычных навук, аспірант кафедры гісторыі Беларусі новага і навейшага часу гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.
Тэма даклада: *Дзейнасць Эдварда Вайніловіча ў складзе губернскай камісіі па размеркаванні кантрыбуцыйнага збору.*
4. **Бароўская Вольга Мікалаеўна** – кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік цэнтра ўсеагульнай гісторыі, міжнародных адносін і геапалітыкі Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Стаўленне Эдварда Вайніловіча да Рыжскага мірнага дагавора 1921 г.*
5. **Мядзведзеў Кірыл Аляксандравіч** – магістр гістарычных навук, малодшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Динаміка колькасці мяшчанскага насельніцтва іўдзейскага веравызнання беларуска-літоўскіх губерняў (1772–1860 гг.): на матэрыялах рэвізій.*
6. **Коўшык Юрый Леанідавіч** – аспірант кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка.
Тэма даклада: *Судебно-административные учреждения, комплектуемые выборными от дворянства чиновниками на территории Беларуси (1796–1801 гг.): структура и функции.*
7. **Ерашэвіч Аляксандр Уладзіміравіч** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, дацэнт кафедры эканамічнай гісторыі Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта.
Тэма даклада: *Дзяржаўныя грашовыя выдаткі ўтрымання ўстановаў паштовага ведамства на тэрыторыі беларускіх губерняў у першай палове XIX ст.*
8. **Талмачова Святлана Аляксандраўна** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, загадчык кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка.
Тэма даклада: *Дзейнасць Мінскай губернскай па сялянскіх справах прысутнасці па спаганні кантрыбуцыйнага збору з памешчыцкіх маёнткаў (1863–1897 гг.).*

9. **Жытко Анатолій Паўлавіч** – доктар гістарычных навук, прафесар, прафесар кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка.
Тэма даклада: *Мадэрнізацыя дваранскай прамысловай вытворчасці ў Беларусі (1861–1914 гг.)*.
10. **Давыдоўскі Аляксандр Валер’евіч** – аспірант кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка.
Тэма даклада: *Историография проблемы функционирования налоговой системы на территории Беларуси (1885–1914 гг.)*.
11. **Пуцік Уладзімір Станіслававіч** – кандыдат гістарычных навук, дацэнт, дэкан факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага інстытута імя А. Д. Сахарова Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.
Тэма даклада: *Узел грамадскасці Мінскай губерні ў працы рэдакцыйнай камісіі па пераглядзе законаў аб сялянах Міністэрства ўнутраных спраў (1904–1905 гг.)*.
12. **Лішай Дзмітрый Уладзіміравіч** – магістр гістарычных навук, малодшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі, аспірант кафедры гісторыі Беларусі новага і навейшага часу гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.
Тэма даклада: *Роля польскіх культурна-асветных таварыстваў у распаўсюджванні нелегальнай адукацыі на тэрыторыі Мінскай губерні ў пачатку XX ст.*
13. **Юшко-Садоўская Лізавета Барысаўна** – магістр гістарычных навук, малодшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі Беларусі канца XVIII – пачатку XX стагоддзяў Інстытута гісторыі НАН Беларусі.
Тэма даклада: *Создание Борисовской уездной землеустроительной комиссии*.

Дыскусія

ВАЖНЕЙШЫЯ ПАДЗЕІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ ЗА 2021–2022 ГАДЫ

18–19 сакавіка 2021 г. у г. Мінску праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Рыжскі мір 1921 года ў лёсе беларускага народа (да 100-годдзя заключэння)».

14–16 красавіка 2021 г. у г. Мінску сумесна з Саветам маладых вучоных Інстытута гісторыі НАН Беларусі праведзена IV-я канферэнцыя маладых даследчыкаў Інстытута гісторыі НАН Беларусі «ARS LONGA: навуковыя дасягненні, практы, перспектывы».

19 мая 2021 г. у г. Мінску і Лагойску праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Вынікі археалагічных даследаванняў на тэрыторыі Беларусі ў 2020 годзе».

24–25 чэрвеня 2021 г. у г. Гродна праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Германская агрэсія супраць СССР (да 80-годдзя трагеды пачатку Вялікай Айчыннай вайны)».

28–30 чэрвеня 2021 г. у г. Мінску праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Сучасная антрапалогія: праблемы вывучэння палеантрапалогіі, гістарычнай дэмаграфіі, працэсаў морфафункцыянальнай і сацыяльнай адаптацыі».

13–14 жніўня 2021 г. у г. Свіслачы сумесна з Свіслацкім раённым выканаўчым камітэтам, Міжнародным дзяржаўным экалагічным інстытутам імя А.Д. Сахарава БДУ і Рыма-Каталіцкім Касцёлам у Беларусі праведзена навукова-практычная канферэнцыя «Беларусь, Свіслацкі край і Эдвард Вайніловіч (да 765-годдзя г. Свіслач)».

23 верасня 2021 г. у г. Мінску праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Сельская гаспадарка Беларусі скрозь прызму навуковых даследаванняў (XIX – пачатак XXI ст.)».

25 лістапада 2021 г. у г. Віцебску праведзена VII-я Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Віцебскі край», прысвечаная Году народнага адзінства.

16 снежня 2021 г. у г. Карэлічы праведзены XIV Карэліцкія краязнаўчыя чытанні «Гісторыка-культурная спадчына Карэліччыны».

21 снежня 2021 г. у г. Мінску праведзены круглы стол «Мемарыялізацыя памяці аб войнах і ваенных канфліктах: дзяржаўная палітыка і погляд моладзі».

19–20 красавіка 2022 г. у г. Мінску праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Выгокі акадэмічнай навукі (да 100-годдзя заснавання Інстытута беларускай культуры)».

21–22 красавіка 2022 г. у г. Мінску сумесна з Саветам маладых вучоных Інстытута гісторыі НАН Беларусі праведзена V-я канферэнцыя маладых даследчыкаў Інстытута гісторыі НАН Беларусі «ARS LONGA: навуковыя дасягненні, практы, перспектывы».

22 красавіка 2022 г. у г. Ашмяны праведзена X навукова-практычная канферэнцыя «Гальшанскія чытанні. Ашмяншчына – гісторыя населеных пунктаў».

28–29 красавіка 2022 г. у г. Полацку праведзена VI міжнародная навуковая канферэнцыя «Беларускае Падзвінне: вопыт, метадыка і вынікі палявых і міждысцыплінарных даследаванняў» (да 1160-годдзя Полацка, да 1030-годдзя Полацкай епархіі, да 210-годдзя Полацкай акадэміі, да 55-годдзя Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта).

19–20 мая 2022 г. у г. Мінску і Барысаве праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Вынікі археалагічных даследаванняў на тэрыторыі Беларусі ў 2021 годзе».

19–20 мая 2022 г. у г. Віцебску праведзена VI Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Актуальныя праблемы міжнародных адносін і дыпламатыі».

1–3 чэрвеня 2022 г. у г. Брэсце праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Драўлянае стагоддзе. Актуальныя пытанні вывучэння, захавання і прэзентацыі аб'ектаў археалагічнай спадчыны», прысвечаная 40-годдзю з дня адкрыцця Археалагічнага музея «Бярэсце».

9 чэрвеня 2022 г. у г. Мінску праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «1030-годдзе Праваслаўнай Царквы ў Беларусі: гісторыя і сучаснасць».

28–30 чэрвеня 2022 г. у г. Мінску праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Актуальныя накірункі даследаванняў сучаснай антрапалогіі».

1–2 ліпеня 2022 г. у г. Сянно праведзена навукова-практычная канферэнцыя «Сенненскі край: гісторыка-культурная спадчына рэгіёну».

12 жніўня 2022 г. у г. Слоніме праведзена навукова-практычная канферэнцыя «Гісторыка-культурная спадчына Слонімшчыны: погляд у мінулае».

6–7 верасня 2022 г. у г. Мінску сумесна з фондам «Гістарычная памяць» і Цэнтрам эканамічнай гісторыі Інстытута расійскай гісторыі РАН праведзена навукова-практычная канферэнцыя «Сялянства ў Рэчы Паспалітай і Расійскай імперыі (1569–1917 гг.)».

9–10 верасня 2022 г. у г. Мінску праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Мінск і мінчане: дзесяць стагоддзяў гісторыі (да 955-годдзя горада)».

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ АБ'ЯЎЛЯЕ АБ ПРАВЯДЗЕННІ ЎСЕБЕЛАРУСКАЙ АКЦЫІ «НАРОДНЫ ЛЕТАПІС ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ: УСПОМНІМ УСІХ!»

Вялікая Айчынная вайна 1941–1945 гг. пакінула глыбокі след у гісторыі беларускага народа. На акупанай тэрыторыі Беларусі 3 гады шугала польмя ўсенароднага супраціву захопнікам. У змаганні з германскімі агрэсарамі Беларусь страціла кожнага трэцяга жыхара. Беларускі народ свята паважае памяць загінуўшых. На тэрыторыі нашай краіны ўзведзена больш за 8,5 тысяч мемарыялаў, помнікаў і рукатворных Кургану Славы. Велзарная ўвага надаецца захаванню духоўнай памяці. За дзесяцігоддзі, якія прайшлі пасля Вялікай Айчыннай вайны, створаны сотні мастацкіх твораў і кінафільмаў. Айчынныя навукоўцы апублікавалі каля 12 тысяч прац, у тым ліку ўнікальную 146-томную хроніку «Памяць», адзіны на постсавецкай прасторы вучэбна-метадычны комплекс «Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны)». Толькі ў апошнія гады выдадзены такія знакавыя для нашага народа і

дзяржавы навуковыя працы, як «Вклад белорусского народа в Победу в Великой Отечественной войне» і «Созвездие героев земли белорусской».

Аднак у сучасных геапалітычных умовах, калі не спыняюцца спробы фальсіфікацыі і скажэння гісторыі Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў, становіцца усё менш і менш непасрэдных сведак і ўдзельнікаў ваенных падзей. Для нас жыццёва важна захаваць для нашчадкаў кожны факт і дэталю – усё, што стала ўвабавленнем духоўнай сілы беларускага народа ў цяжкія ваенныя гады.

У мэтах увеквечвання і захавання памяці пакалення пераможцаў Нацыянальная акадэмія навук Беларусі выступае з ініцыятывай усебеларускай акцыі «Народны летапіс Вялікай Айчыннай вайны: успомнім усіх!».

Звяртаемся да кіраўніцтва абласных і раённых выканаўчых камітэтаў, да ўстаноў адукацыі і культуры, грамадскіх арганізацый, усіх зацікаўленых грамадзян Рэспублікі Беларусь з просьбай разгарнуць працу па зборы ўспамінаў і фатаграфій удзельнікаў падзей Вялікай Айчыннай вайны. Матэрыялы просім накіроўваць у Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, дзе будзе ажыццяўляцца збор інфармацыі і навуковая апрацоўка атрыманых звестак, падрыхтоўка на іх аснове адпаведных выданняў, а таксама стварэнне электроннай базы дадзеных.

Падрабязнасці па QR-коду:

ці па спасылцы:

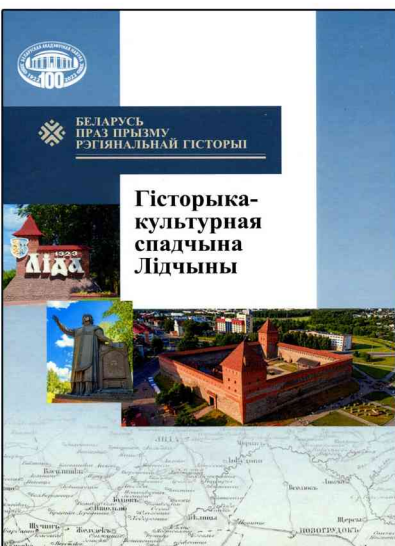
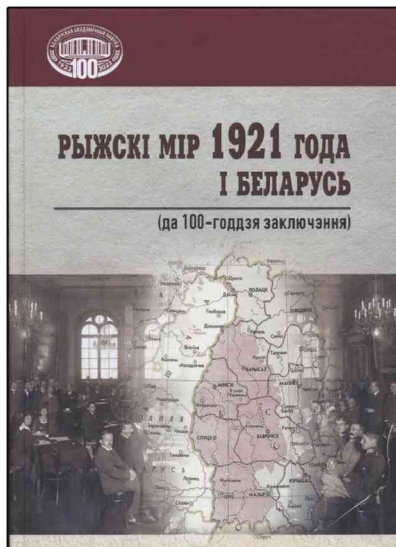
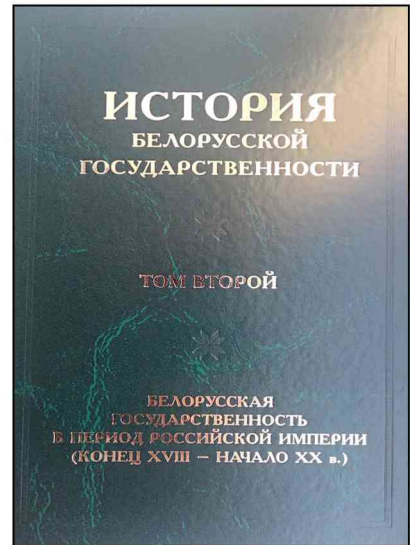
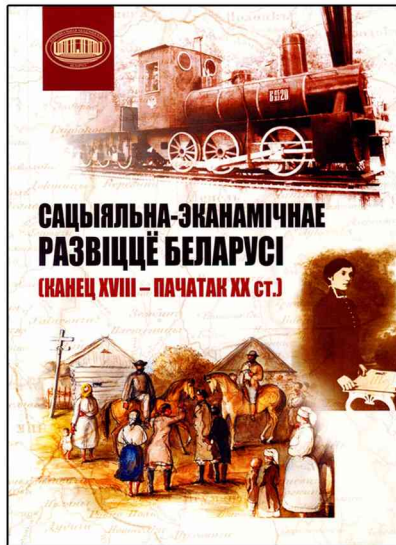
http://history.by/be/chronicle_of_the_great_patriotic_war_remember_all/

E-mail: nl19411945@mail.ru

Кантактны тэлефон: (+375 17) 378-24-21.

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2021–2025 гг. «Грамадства і гуманітарная бяспека беларускай дзяржавы» (навуковы кіраўнік – член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А.А. Каваленя) падпраграмы «Гісторыя» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В.Л. Лакіза).

ВЫДАННІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

**Юбілейны значок, падараваны Эдварду Адамавічу Вайніловічу
членамі Мінскага таварыства сельскай гаспадаркі
ў 25-ю гадавіну працы ў таварыстве**